

۱۵۴۱۹۳۹
۹۷۷/۲/۲۴

هو الحلیح

ترین جنسی کودکان

صفت تا نه سال

راهنمای والدین به زبان ساده

مؤلف:

فاران حسامی

سرشناسه: حسامی، فاران، ۱۳۵۳ -

عنوان و نام پدید آور: تربیت جنسی کودکان: صفر تا نه سال راهنمای والدین به زبان ساده/ مؤلف فاران حسامی.

عنوان دیگر: صفر تا نه سال راهنمای والدین به زبان ساده.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۳۶ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۱۷۷-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص: ۱۳۶.

موضوع: امور جنسی -- آموزش به کودکان

Sex instruction for children: موضوع

موضوع: کودکان -- سوءاستفاده جنسی -- پیشگیری

Child sexual abuse -- Prevention: موضوع

موضوع: کودکان -- رفتار جنسی

Children -- Sexual behavior: موضوع

تألیف: کنگره: ۱۳۹۶ ت ۴/۵ ح/۵۷ HQ۵۷

ه.بندی دیوبی: ۶۵/۶۴۹

شابک: کتابشناسی ملی: ۴۹۴۲۸۲۶

عنوان: تربیت جنسی کودکان

مؤلف: فاران حسامی

مدیر تولید: داریوش سرمد

صفحه‌آرا: گروه گرافیکی آریا

ناشر: دانژه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شریف

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه / قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۱۷۷-۶

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۲۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیراتابک)، کوچه اسلامی، شماره ۴/۲

کدپستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۳۱ | تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۴۲۵۴۳ | تلفکس: ۸۸۸۱۲۰۸۳

info@danjeh.org
www.danjeh.info

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۷	 مقدمه
۱۱	 فصل اول: کلیات و مفاهیم اولیه
۱۱	 اهداف تربیت جنسی
۱۳	 تعریف تربیت جنسی
۱۵	 اهداف تربیت جنسی
۱۹	 فصل دوم: تربیت جنسی از سه ماهگی، کجا و چگونه؟
۲۳	 فصل سوم: هویت جنسی
۲۴	 الگویابی جنسیتی
۲۷	 نظریه‌ی روان‌کاوی
۲۹	 نظریه‌ی زیست‌شناسی اجتماعی
۳۱	 نظریه‌ی رشد شناختی
۳۳	 نظریه‌ی یادگیری
۳۹	 فصل چهارم: پیشگیری از سوءاستفاده‌ی جنسی
۴۰	 حقایق درباره‌ی آزار جنسی کودکان
۴۴	 روش‌های پیشگیری از آزار جنسی کودکان
۴۷	 فصل پنجم: مبانی رشد ذهنی - جنسی کودک
۵۱	 فصل ششم: گروه سنی صفر تا سه سال
۵۱	 ویژگی‌های شناختی جنسی کودکان صفر تا سه سال
۵۳	 تربیت جنسی کودکان صفر تا سه سال
۶۷	 پیشگیری از سوءاستفاده‌ی جنسی کودکان صفر تا سه سال

۷۵	 فصل هفتم: گروه سنی چهار تا شش سال
۷۵	 ویژگی های شناختی جنسی کودکان چهار تا شش سال
۷۷	 تربیت جنسی کودکان چهار تا شش سال
۸۴	 رفتارهای جنسی کودکان چهار تا شش سال
۹۲	 پرسش های کودکان چهار تا شش سال
۱۰۰	 پیشگیری از سوءاستفاده ی جنسی کودکان چهار تا شش سال
۱۰۷	 فصل هشتم: گروه سنی هفت تا نه سال
۱۰۷	 ویژگی های شناختی جنسی کودکان هفت تا نه سال
۱۰۹	 تربیت جنسی کودکان هفت تا نه سال
۱۲۲	 پیشگیری از سوء استفاده ی جنسی کودکان هفت تا نه سال
۱۲۶	 سخن آخر
۱۲۹	 منابع
۱۳۱	 موضوع نما

مقدمه

برخی کلمات همواره با یکدیگر تداعی می‌شوند، گویی موجودیت و مفهوم هر یک در گرو حضور دیگری است و بدون یکی تربیت و تمامیت هیچ یک از آن‌ها کامل نیست. از جمله‌ی این کلمات و مفاهیم، کودک، خانواده و تربیت است. نمی‌توان به یکی از آن‌ها فکر کرد و دو کلمه‌ی دیگر بدون آن‌ها خطور نکنند، چنین وابستگی متقابلی نشان از اهمیت هر یک از این مفاهیم به‌خصوص نقش خانواده به عنوان اولین و مهم‌ترین نهاد در تربیت کودکان دارد.

تربیت کردن در لغت به معنای «پرورش رفتار شایسته و برابر با تمام ارزشی یک جامعه است» (فرهنگ لغت معاصر). ولی وقتی صحبت از تربیت کودکان به میان می‌آید از نظر برخی متخصصین علوم انسانی منظور جامعه‌پذیر کردن است مثلاً از نظر سلیمی و داوری (۱۳۸۵) به معنای "نوعی فرایند کنش متقابل اجتماعی است که در خلال آن فرد هنجارها، ارزش‌ها و دیگر عناصر اجتماعی، فرهنگی و سیاسی موجود در گروه یا محیط پیرامون خود را فراگرفته، درونی کرده و آن را با شخصیت خود یگانه می‌سازد" (ص ۱۴۴).

از نظر والدین نیز تربیت تداعی کننده‌ی آن دسته از رفتارهایی است که تحت عنوان آداب و نزاکت طبقه‌بندی می‌شوند. رفتارهایی چون سلام و احوالپرسی کردن، تشکر کردن، اجازه گرفتن، رعایت حقوق دیگران و با مهربانی و ادب رفتار کردن و...

همچنان که در علم روان‌شناسی، فرایندهای ذهنی انسان در سه حیطه‌ی شناختی، رفتاری و هیجانی بررسی و مطالعه می‌شود، در تربیت کودکان نیز این سه حیطه همواره به‌طور خودآگاه یا ناخودآگاه در ذهن والدین و مربیان مدنظر بوده و تلاش می‌آید آن‌ها را در جهت توجه تقریباً متعادل و همه‌جانبه به هر سه جنبه هدایت کرده است.

تربیت شناختی یا تربیت بُعد ذهنی/شناختی معطوف به پرورش قوای ذهنی، یادگیری، تفکر، حل مسئله، تقویت قوای عقلانی و کسب اطلاعات و دیدگاه‌های درست است.

تربیت بُعد رفتاری که نیهی (بال‌ها و واکنش‌های محسوس فرد را در بر می‌گیرد، شامل پرورش آن دسته از مهارت‌ها و توانایی‌هاست که نمود بیرونی دارند و چنانچه ذکر شد به میزان رعایت دایره نزاکت‌های مرسوم، کودک با تربیت محسوب می‌شود.

هیجان‌ها که معمولاً با دو دسته‌ی احساسات خشنود و ناخوشایند مترادف گرفته می‌شوند بنا به نظر مارشال روزنبرگ، روان‌شناس، سال‌گرا، "ویژگی‌ها و حالاتی منتج از تحقق یا عدم تحقق نیازهای مان تعریف می‌شوند" (روزنبرگ، ۱۹۸۴). بنابراین تربیت هیجانی یعنی ایجاد و تقویت توانایی مدیریت هیجان‌ها و تنظیم حالات خلقی در خود (گلمن، ۱۳۸۷) تربیت جنسی نیز با توجه به همین سه جنبه انجام می‌شود. گرچه از نظر بسیاری از خانواده‌ها، تربیت جنسی، موضوعی متفاوت از سایر جنبه‌های تربیتی کودکان به نظر نمی‌رسد که نیاز به توجه و برنامه‌ریزی خاصی داشته باشد و این‌طور فرض گرفته می‌شود که کودکان ارزش‌ها و هنجارهای مربوط به این مسئله را از سبک زندگی و قوانین

آشکار و پنهان خانواده و جامعه خواهند آموخت. همین نگرش باعث شده که مسائل جنسی از گفت‌وگوها و برنامه‌ریزی‌های رسمی و علنی خانواده‌ها و مراکز آموزشی دور نگه داشته و تربیت جنسی کودکان عملاً به رسانه‌ها، قوانین مبهم و تلویحی اجتماعی - فرهنگی مبتنی بر حد پوشش و تعریف رفتار متعارف، شوخی‌ها و جوک‌های پنهان و آشکار گروه هم‌سالان واگذار شده است.

شاید تا دو - سه دهه‌ی گذشته بافت نهادها و ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه از چنان یکپارچگی و انسجامی برخوردار بود که شیوه‌های غیر رسمی و پراکنده‌ی تربیت جنسی می‌توانست کارکرد مناسب خود را در جامعه داشته باشد. ولی با گسترش و نفوذ تکنولوژی و وسایل ارتباط جمعی که همه چیز را در همه جا در کسری از ثانیه فراهم و منتقل می‌کند؛ شیوع بیماری‌هایی که اصلی‌ترین روش انتقال آن‌ها از طریق روابط جنسی است؛ وجود هزاران صفحه و کانال با محتوای جنسی در اینترنت و تلویزیون که فقط به اندازه‌ی فشار یک دکمه از کودکان ما فاصله دارند و... همه و همه بیانگر این واقعیت هستند که سکوت والدین و حذف مسائل جنسی از برنامه‌ریزی‌های تربیتی / آموزشی رسمی خانواده‌ها و مدارس به معناى عدم رویایی و اطلاع کودکان‌مان از مسائل جنسی نیست، بلکه به معنای غفلت والدین و ایجاد فضای مناسب برای هجوم محتویات سرشار از تبلیغات مصرف‌گرایی، لذت‌طلبی و مطالب غیر اخلاقی رسانه‌ها به داخل خانواده‌ها است و این بافت غیر قابل انکار، لزوم یک برنامه‌ی تربیت جنسی صریح، همه جانبه و هماهنگ با ارزش‌های انسانی را به ضرورتی حیاتی در دنیای امروزه مبدل ساخته است.